כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים

הַמַּאֲמָר הַשְׁבוּעִי

חייב אינש

אדמו"ר הזקן

שבוע פרשת כי תשא

שיעורים מדי שבוע במאמר השבועי
מפי אחיה מרקוביץ׳

התקשרו לקו מבקשי ה׳ - 023131315 - שלוחה 2 > 4

או חפשו ב -

לקבלת המאמר השבועי במייל –
122333ako@gmail.com

להארות, תרומות, יצירת קשר והשגת חוברות
054-7341337

הַמַּאֲמָר
הַשְּׁבוּעִי

חייב אינש

אדמו"ר הזקן

שבוע פרשת כי תשא

צוות המאמר השבועי:

חברי המערכת: מנחם מענדל רוזנצויג, אחיה מרקוביץ׳ ואביעד בר לוי.

כותבים: אשחר שפירא, אליוסף גל, יוסף ברוך שטקל ושהם כרמי.

הגהה ועריכה לשונית: ישראל מאיר אופן, לוי יצחק וינגורט, הלל הנדלר ועפר בן יעקב.

עיצוב ועימוד: איתמר סלע ואליה חי אופן.

הו״ל: שילה קליין ואהרן רוזנצויג.

הפקה: שלם נחמן הראל.

בע"ה

פורים שמח!

א פרעיילאכען פורים!

אנחנו נכנסים לחג האחרון של השנה, איזה שמחה! איזו חיות!!!

והשבוע, מאמר על פורים של האדמו"ר הזקן, מאמר מיוחד ומעמיק **שמגלה לנו קצת מהסודות** של היום הגדול הזה פורים! שאפילו יום הכיפורים הוא רק כ-פורים...

בפנים נראה מה המהות של קליפת המן עמלק ש'מולקת' ומפרידה בין הראש והמוחין של היהודי לבין הלב וכלי המעשה שלו והלב וכוחות המעשה שלו.

נראה גם איזה אור ה' משפיע לעולם כדי שנוכל להתגבר ולהתעלות מעל לקליפה הקשה הזאת - "ראשית גויים עמלק".

המאמר קצת קשה במבט ראשון, אך לא להיבהל! שווה להשקיע בשביל מאמר פורימי כזה!

אז קדימה, **קחו נשימה** (או לגימה אם כבר הגעתם לפורים) **ותצללו** לקבל דעת מלמעלה מהדעת...

פורים פורים פורים לנו, ברוך אשר בחר בנו!

חברי המערכת

חייב אינש

תורה אור - אדמו"ר הזקן

מבואר

פתיחה

"חייב אינש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי". כתיב כי יד על כס יה וגו'. ואמרו רז"ל שאין השם שלם ואין הכסא שלם וכו'.

הגמרא אומרת שצריך להשתכר בפורים עד שלא מבדילים בין - "ארור המן" ל- "ברוך מרדכי".

בשביל להבין את הכוונה הפנימית של הגמרא הזאת, אדמו"ר הזקן מבאר באריכות מיהו עמלק שאותו המן מייצג ואיך נלחמים בו.

אחרי המלחמה שלנו עם עמלק במדבר, משה אומר שה' נשבע בכסאו להילחם בעמלק לעולם - "ויאמר כי יד על כס י-ה מלחמה להוי"ה בעמלק מדור דור". שם ה' וכסאו מוזכרים כאן בקיצור - "כס" "י-ה". חז"ל דורשים על כך ש"אין השם שלם ואין הכסא שלם עד שימחה זרעו של עמלק".

אדמו"ר הזקן יסביר מהו עמלק ואיך הוא גורם שהשם של ה' והכסא שלו לא יהיו שלמים.

עמלק - ההתחלה והסוף של הרע

ולהבין זה הנה כתיב ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אבד שיש בבחינת עמלק בחינת ראשית ובחינת אחרית. כי הנה "זה לעומת זה עשה האלקים" כמו שיש בקדושה בחינת ראשית ואחרית וכדכתיב "אני ראשון ואני אחרון". פירוש ראשון שהוא סובב כל

עלמין ומקורא דכולא כו' ואני אחרון בחינת ממלא כל עלמין בשמים ממעל ועל הארץ מתחת ומתחת זרועות עולם.

בלעם אומר על עמלק – "ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אובד". פשט הפסוק הוא שעמלק הם הראשית של הגויים, ושבסוף - באחרית שלהם הם יאבדו. אדמו"ר הזקן דורש שעמלק עצמו הוא גם הראשית של הגויים - של הרע, וגם האחרית שלו.

בשביל להסביר את שתי הבחינות הללו אדמו"ר הזקן קודם מסביר את הבחינות שכנגדם בקדושה.

ה' אומר – "אני ראשון ואני אחרון". "אני ראשון" מתייחס לאור הסובב כל עלמין, כלומר לכך שה' מהווה את המציאות מאין ליש וממילא הוא קודם לה והיא כביכול מגיעה "על גביו". ממנו הכל מתחיל. "אני אחרון" מתייחס לאור הממלא כל עלמין, כלומר לכך שה' ממלא את כל המציאות ונמצא בכולה עד הפרט הכי נמוך.

כך יש בקליפה וסטרא אחרא בחינת עמלק בחינת ראשית גוים הן שבע עממין הכנעני והחתי וגו' שהם ז' מדות רעות כו' וראשיתם הוא בחינת עמלק ובחינת אחרית עמלק עדי אובד הוא סוף מדרגות הקליפות ותמציתן שהוא ענין התגברות כח הרע שבכל מדה וגלויה ותוקפה.

כנגד היחס הזה בין ה' לעולמות עומד היחס בין עמלק למידות הרעות. עמלק הוא "ראשית גוים", כלומר הראשית של שבע המידות הרעות[1] שכנגד שבעת עמי כנען. כפי שיוסבר באריכות בהמשך, עמלק מסתיר את הנוכחות של ה' בנפש - בדעת ועל גבי זה נולדות מידות רעות.

בנוסף, עמלק הוא האחרית של הגויים. כלומר הוא גורם לכך שהמידות הרעות יצאו מהכוח אל הפועל, ימלאו את כל הנפש ולא יתנו לשום דבר אחר מקום.

וזהו ענין רשע ורע לו. פירוש ורע מלשון רע לשמים ורע לבריות שהוא ענין הרוגז והכעס ולב אכזרי שבא מתוקף תגבורת הרע שיש לו ארס כנחש והוא בחינת עמלק גם כן שהוא נחש הקדמוני ונקרא אחריתו של עמלק.

לעניינו, כך תתפרש מדריגת "רשע ורע לו". חוץ מכך שהוא בעצמו רשע הוא "משפריץ" את הרשעות שלו החוצה. כמו במשנה באבות - "רע לשמים ורע

[1] כנגד שבע הספירות התחתונות - חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד ומלכות.

לבריות" ש"רע" מתייחס ליחס שלו החוצה. התוקף של המידה הרעה הוא כאשר משהו מבחוץ מעורר אותה ואז היא יוצאת לפועל, ממלאת את כל המרחב של הנפש ואטומה לשמוע משהו אחר[2]. עמלק הוא בעצם נחש הקדמוני[3], ואחרית עמלק - התוקף של המידות הרעות, דומה לארס הנחש שנוסף לכך שהוא עצמו רע, כשמשהו מבחוץ מעורר את כעסו הוא מוציא עליו את הרוע שלו.

> ובחינת ראשיתו הוא ראשית גוים הנ"ל מקור התהוות המדות הרעות וסבוב תולדתם ונקרא בחינת עמל ועל זה נאמר "ולא ראה עמל בישראל" שעמל הוא בחינת עמלק כי עמלק אותיות עמ"ל לק"ה כו' ובחינת עמל הוא המסתיר אלהותו יתברך ומפריד שאין השם שלם כו'.

כפי שהתבאר קודם, עמלק הוא הבסיס שעל גביו מגיעות כל המידות הרעות. עמלק **עומל** ועובד להסתיר את הנוכחות של ה' בעולם ואצלנו בנפש ועל שם כך נקרא עמל"ק - "**עמל**" "לקה"[4]. הוא מפריד בין הלב והמעשים שלנו (ו"ה[5]) להתבוננות בה' יתברך (י"ה[6]) וגורם שנשאֵר בתוך עצמנו ולא נפָתח לנוכחות של ה' כפי שיוסבר באריכות בהמשך. לעומת זאת על ישראל כתוב - "ולא ראה עמל בישראל" - התכונה האמיתית שלנו היא רק לגלות את ה' בעולם.

המידות - אהבה, יראה ורחמים

בשביל להבין מה בדיוק עמלק עושה אצלנו בנפש, אדמו"ר הזקן פורס לפנינו את חלקי הנפש כהשתקפות של אותיות שם הוי"ה.

> וביאור הדבר הנה כתיב "כי חלק ה' עמו" שבכל נפש מישראל יש בחינת הוי"ה כי הוא"ו שבשם הוא בחינת ו' קצוות "לך ה' הגדולה וגו' ". וכך בנפש האדם גדולה הוא בחינת "חסד דרועא ימינא" היא בחינת אברהם אוהבי שאהבתו ירושה לזרעו אחריו שיהא כל אדם יכול לעורר את האהבה אליו יתברך למשוך אחריו ולדבקה בו והיא אהבה הטבעית וכו'.

כתוב בפסוק – "כי חלק הוי"ה עמו", כלומר אנחנו חלק מה' ומההתגלות שלו בשם הוי"ה ולכן הנפש שלנו בנויה על פי אותיות שם הוי"ה.

---

[2] בעיקר רואים את זה בכעס.

[3] מהרש"א חולין קלט: .

[4] לא הבנו מה הכוונה של - "לקה". המהר"ש אומר ש"עמל" זה הראשית של עמלק שמסתירה את ה' ומולידה את המידות הרעות, ו"לקה" זה כנגד האחרית של עמלק ולא מפרט מדוע.

[5] שבשם הוי"ה כפי שיוסבר בהמשך.

[6] שבשם הוי"ה כפי שיוסבר בהמשך.

אות ו׳ היא כנגד ששת הספירות של המידות המפורטות בפסוק - ״לך ה׳ הגדולה (חסד) והגבורה והתפארת והנצח וההוד כי כל (יסוד)״[7]. כנגד המידות האלוקיות עומדות המידות - הרגשות שלנו.

״גדולה״ - ספירת החסד, המקבילה לזרוע ימין כפי שכתוב בפתח אליהו, היא כנגד האהבה לה׳. כולנו ירשנו מאברהם אבינו אהבה טבעית לה׳ ורצון להתקרב אליו שצריך רק לעורר.

> ו"גבורה דרועא שמאלא" היא בחינת פחד יצחק שכאשר רוצה לדבקה בו יתברך וישים אליו לבו להתבונן בגדולתו יתברך תפול עליו אימתה ופחד כאשר לבבו יבין כי "נשגב שמו לבדו" ורק "הודו על ארץ ושמים כו' " כמו שנתבאר במקום אחר.

ספירת הגבורה המקבילה לזרוע שמאל, היא כנגד היראה השייכת ליצחק אבינו. לאחר שהאהבה לה׳ מתעוררת, אנחנו רוצים להתקרב לה׳ ולהכניס אותו לחיים שלנו ואנחנו פונים לחשוב עליו.

כשאנחנו מתחילים לחשוב על ה׳, אנחנו מבינים כמה הוא גדול. ״נשגב שמו לבדו, הודו על ארץ ושמיים״. שמו של ה׳ - ההארה שדרכה ה׳ מחיה את העולם, לא נכנסת להגבלות של העולם לחיות אותו ״מבפנים״ אלא מחייה אותו ״מלמעלה״. היא ׳נשגבת׳ מהעולם ורק ׳הודה׳ יורד לתוך הגדרים של העולם.

ממילא מתעוררת אצלנו היראה מה׳.

> וכמו המלאכים שעונים באימה ואומרים ביראה קדוש שאימתם ויראתם הוא מחמת השגתם קדושתו יתברך שהוא קדוש ומובדל ולית מחשבה תפיסא ביה כלל. וכן במתן תורה דכתיב "וכל העם רואים את הקולות ואת הלפידים וגו' ". מה כתיב בתריה? "וירא העם וינעו ויעמדו מרחק" מחמת היראה

את מידת היראה מה׳ יתברך אנחנו מוצאים אצל המלאכים. כתוב שהם ״עונים באימה ואומרים ביראה - קדוש״. כלומר מתוך ההבנה שלהם כמה ה׳ גדול ולא נכנס לתוך הסתכלות מצומצמת של איזה שהוא נברא – הם יראים ממנו.

בנוסף, גם במתן תורה אפשר לראות את זה.

קודם כתוב על המפגש שלנו עם הגדולה של ה׳ – ״וכל העם רואים את הקולות ואת הלפידים...״. לאחר מכן מתוארת היראה שהתעוררה אצלנו – ״וירא העם וינעו ויעמדו מרחק״.

---

[7] שמקבילות לששת הקצוות - מעלה, מטה, דרום, צפון, מזרח ומערב.

והוא בחינת שמאל דוחה כי מחמת התבוננותו בגדולת אין סוף ברוך הוא וקדושתו יתברך שהוא רם ונשא עד אין קץ דוחה ומשפיל את עצמו לאמר מי הוא אשר ערב לבו לגשת כו' אך אין השמאל דוחה לגמרי חס ושלום וכדכתיב "ואימתך לא תבעתני". פירוש שהאימה לא תגרום להיות נבעת ונופל לגמרי חס ושלום אלא ירידה זו צורך עלייה היא על ידי מדתו של יעקב שהיא הרחמנות על הריחוק וירידה הגדולה.

יראה היא כנגד זרוע שמאל, עליה חז"ל אומרים - "שמאל דוחה". חלק מהיראה מה' זה שאנחנו דוחים את עצמנו - אנחנו מרגישים כמה אנחנו קטנים מול הגדולה האינסופית של ה', ואנחנו לא ראויים להיות קרובים אליו.

"ואימתך לא תבעתני" - התנועה להתרחק מה' המגיעה מהיראה ("אימתך") לא ממשיכה עד הסוף ולא מנתקת אותנו מה' חס ושלום ('בעתה'). מידת הרחמים של יעקב אבינו חוזרת לקרב אותנו לה' כאשר אנחנו מרחמים על הנפש האלוקית שהיא חלק מה' והתרחקה כל כך. בנוסף אנחנו נפתחים לרחמים של ה' שמרחם ומקרב גם את הכי רחוק ונמוך. אז מתגלה שהמטרה של הריחוק היא להתקרב בסוף - "ירידה זו צורך עלייה".

ולכן נקראת מדתו של יעקב מבריח מן הקצה אל הקצה. פירוש שמעלה ומקשר מקצה התחתון אל הקצה העליון. וכדכתיב ליעקב אשר פדה את אברהם וגו' שעל ידי מדת יעקב חוזר ומעורר את האהבה וכדכתיב מרחוק ה' נראה לי דהיינו מחמת הרחמנות על הריחוק כו':

כתוב בספרי הפנימיות שמידת הרחמים היא כנגד הבריח התיכון שהיה במשכן, עליו כתוב - "מבריח מן הקצה אל הקצה". היחודיות של הרחמים זה שהם מגיעים מה' בעצמו ויורדים להכי רחוק - מחברים קצה לקצה.

כתוב "לכן כה אמר ה' אל בית יעקב אשר פדה את אברהם". פשט הפסוק הוא שה' שפדה את אברהם אמר אל בית יעקב, אך לפי הפנימיות קוראים את זה - "יעקב אשר פדה את אברהם". כלומר, מידת הרחמים של יעקב פודה ומחזירה את הקרבה והאהבה של אברהם לאחר הריחוק והיראה של יצחק.

הרחמים בעצם מחזירים את האהבה והקרבה בלי התעלמות ודווקא מתוך חידוד של הקטנות שלנו והפער העצום בינינו לבין ה'. הקרבה המיוחדת שמגיעה מהריחוק מתוארת בפסוק - "מרחוק (דווקא) ה' נראה לי".

והנה ג' מדות אלו הם ו' מדות כנגד הוא"ו שבשם, שבהשתלשלות המדות עד סוף המעשה יש גם כן ג' בחינות אלו והם בחינות תורה ועבודה וגמילות חסדים דהיינו הכנת הלב והערת המדות להיות תכלית שלימות המעשה שצריך להיות בשמחה ובטוב לבב. גמילות חסדים זו צדקה שנאמר "ולא ירע לבבך וגו' ". עבודה כתיב "תחת אשר לא עבדת בשמחה וגו' ". תורה כמאמר רבותינו ז"ל "וכן לדבר הלכה".

כנגד שלושת המידות - אהבה, יראה ורחמים ישנם שלוש עבודות שאנחנו צריכים לעשות - תורה, עבודה וגמילות חסדים. (אדמו"ר הזקן יסביר את ההקבלה בהמשך).

את שלושתם צריך לעשות בשמחה ומתוך חיבור: על נתינת צדקה לעני (הגמילות חסדים העיקרית) כתוב - "ולא ירע לבבך בתתך לו". על עבודה (תפילה) כתוב - "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוקיך בשמחה". על לימוד תורה כתוב בגמרא שצריך להיכנס ללימוד מתוך שמחה.

שלושת המידות עצמם ביחד עם הביטוי שלהם בחיבור לשלושת המצוות הללו ועשייתם בשמחה, הם ששת המידות שכנגד האות ו' בשם הוי"ה.

והם ג' קוין ימין ושמאל ואמצע כמו שכתוב "מימינו אש דת למו".

שלושת המצוות מקבילות לשלושת הקוים במערכת הספירות ולשלושת המילים בפסוק - "מימינו, אש, דת למו".

אדמו"ר הזקן הולך ומפרט את ההקבלה:

"מימינו" הוא גמילות חסדים וצדקה, "חסד דרועא ימינא"

גמילות חסדים היא כנגד קו **ימין** - קו ההשפעה והחסד וכנגד המילה "**מימינו**" בפסוק. זה מתאים למה שכתוב בפתח אליהו - "חסד דרועא ימינא" - החסד הוא כנגד זרוע **ימין**.

"אש" היא בחינת "גבורה דרועא שמאלא" והוא כנגד עבודה שהיא עבודת התפלה שעיקרה קבלת עול מלכות שמים היא היראה מפני מלכותו יתברך כמלך שעומד עליו כו'. וכמו שכתוב "שום תשים עליך מלך" דהיינו שישים בלבו כאלו עומד לנגד עיניו ועל ידי זה תפול עליו היראה כי ענין היראה הוא מחמת קרבת הדבר הנורא וכך כשישים אל לבו גדולת אין סוף ברוך

> הוא שהוא עד אין קץ ותכלית ואף על פי כן מלא כל הארץ הלזו הגשמית הוא כבודו ואזי תקבע היראה בלבו ופחד אלהים לנגד עיניו.

עבודת התפילה היא כנגד קו שמאל – קו היראה, וכנגד המילה "אש" בפסוק. האש שייכת למידת הגבורה שכפי שמבואר בפתח אליהו נמצאת בשמאל - "גבורה דרועא שמאלא" (גבורה זרוע שמאל).

עיקר העבודה שלנו בתפילה זה לקבל עלינו עול מלכות שמיים. להרגיש שהמלך - ה' ממש נמצא כאן מולנו וממילא לירא ממנו.

כתוב - "שום תשים עליך מלך". אנחנו צריכים לשים לב ולחשוב על כך שהמלך האמיתי ה' יתברך אין לו סוף ושום הגדרה וגבול מסויים לא מכיל אותו ("מלך"). עם זאת הוא קרוב אלינו ונמצא ממש כאן לפנינו בתוך כל הפרטים המוגדרים של העולם שלנו ("עליך"). ממילא תתעורר אצלנו יראה ממנו.

> והנה ענין קבלת עול מלכות שמים דהיינו המשכת מלכותו יתברך למטה בתחתונים הגם שאחר קבלת מלכות שמים בקריאת שמע נאמר "ואהבת". מכל מקום הרי לאחר מכאן נאמר פרשה שניה "והיה אם שמע וגו' " "השמרו לכם וגו' ". רק שבתחלה נמשך מזה האהבה שירצה לדבקה בו. ואחר כך כשרוצה לדבקה בו וישים לבו להתבונן בגדולתו יתברך ושהוא למטה כמו למעלה אזי נמשך מזה היראה

גם בקריאת שמע אנחנו בעיקר מקבלים עלינו את עול מלכות ה' ויראים ממנו.

באמירת שמע ישראל עצמה אנחנו מקבלים עלינו את מלכות ה'. לאחר מכן (בפרשה ראשונה - "ואהבת") דבר ראשון מתעוררת אצלנו האהבה לה' והרצון להתקרב אליו. מכיוון שכך אנחנו פונים לחשוב עליו ולהבין שלמרות שהעולם מסתיר עליו הוא לא נמצא פה פחות חס ושלום. ממילא מתעוררת אצלנו היראה מה' והזהירות והרגישות לשמוע למה שהוא אומר (פרשה שנייה - "והיה אם שמוע... השמרו לכם...").

> וכדכתיב "אברהם הוליד את יצחק" ומה בא הכתוב ללמדנו והלא כבר נאמר יצחק בן אברהם אלא ללמדך שמדת יצחק נולדה ונמשכה ממדת אברהם שאין מדת יצחק היא היראה מדה בפני עצמה ומדת אברהם בפני עצמה אלא כל המדות שבקדושה הם אחדות אחת ואין בהם פירוד חס ושלום.

התופעה הזו - שהאהבה מביאה את היראה, טמונה בפסוק "אברהם הוליד את יצחק" שאינו נצרך לאחר שכבר כתוב "יצחק בן אברהם". מידתו של אברהם - האהבה מולידה ומעוררת את מידתו של יצחק - היראה.

הסיבה לכך היא שגם האהבה וגם היראה וכן כל הרגשות שבעבודת ה' מופנות כלפי ה' אחד. למרות שהאהבה פונה להתקרב והיראה פונה להתרחק, שניהם מגיעות מהקשר העצמי והפשוט שלנו לה' אחד.

וכן בענין הקרבנות "אריה דאשא דאכיל קורבנין" בחינת "פני אריה אל הימין" "דאשא" בחינת גבורות כו'.

כמו בקריאת שמע, גם בעבודת הקרבנות העיקר זה היראה ולכן האש השייכת לגבורה יורדת מהשמיים ושורפת את הקרבנות. אך מכיוון שהאהבה היא זאת שמביאה ליראה, הזוהר אומר שהאש היא בצורת אריה - "אריה דאשא דאכיל קורבנין" (אריה של אש שאוכל את הקרבנות). אריה שייך לצד האהבה והחסד כפי שכתוב במעשה מרכבה – "פני אריה אל הימין".

וכן עבודת הלוים בשיר הוא בבחינת הסתלקות הגבורות ממטה למעלה והחיות רצוא ושוב ונקרא בחינת מטי ולא מטי כו'. וכל זה הוא בחינת אש.

כמו כן גם בשירת הלויים העיקר זה הגבורה - תנועה של "רצוא" רצון לצאת מהעולם הזה ולחזור "להתכנס" ו"להצטמצם" בה' יתברך. אך בנוסף יש גם חסד - תנועה של "שוב" שיבה אל העולם וגילוי שה' "מתרחב" ונמצא גם בתוך העולם. השיטוט בין שתי התנועות הללו נקרא בזוהר - "מטי ולא מטי" (מגיע ולא מגיע) - תחושה שה' מגיע ונכנס לעולם ותחושה שהוא לא.

עד כאן התבאר קו השמאל - ה"אש".

ובחינת דת הוא קו הממוצע הוא בחינת התורה שנקראת תורת אמת על שם שאותיות אמת הם א' בראש האותיות. ומ' באמצעם. ות' בסופן שהם בחינת "מבריח מן הקצה אל הקצה". וזו היא מדתו של יעקב שנאמר "תתן אמת ליעקב".

התורה הקדושה היא כנגד הקו האמצעי המאחד את הימין והשמאל וכנגד המילה "דת" בפסוק.

בדומה למידת הרחמים השייכת לקו האמצעי, גם התורה מחברת את ההכי נמוך ורחוק לה' יתברך בעצמו - "מבריח מן הקצה אל הקצה". לכן התורה נקראת "תורת **אמת**", **א'** היא האות הראשונה, **מ'** היא האות האמצעית **ות'** היא האות האחרונה - התורה חודרת לכל "אורך" המציאות. לכן מידת האמת קשורה ליעקב השייך לקו האמצעי - "תתן אמת ליעקב".

וזהו "למו" פירוש אליו כלומר שנמשך "מימינו אש דת למו" כדי לחזור ולקשר אליו יתברך על ידו מדתו של יעקב מבריח מן הקצה אל הקצה:

לאחר שלושת המילים בפסוק כתוב "למו" כלומר 'אליו'. המשמעות היא שהמטרה של כל הסדר הזה: "מימינו" – אהבה וגמילות חסדים, "אש" – יראה ותפילה ו"דת" – אמת ותורה, היא לחזור לה' יתברך בעצמו שלמעלה מכל התנועות והגוונים על ידי התורה.

עד כאן אדמו"ר הזקן הסביר את ששת המידות שכנגד האות ו' בשם הוי"ה.

והנה כל הו' מדות הנ"ל הוא בחינת ו' שבשם הוי"ה ברוך הוא. ובחינת הה' שבשם הנה תמונת וצורת הה' הוא ג' קוין שני קוין מחוברים שהם בחינת מחשבה דבור. וקו הג' הוא בחינת מעשה וכמו שכתוב "אף עשיתיו". וכמו שנתבאר במקום אחר.

האות ה' היא כנגד המחשבות, הדיבורים והמעשים שלנו.

צורת הריש שבה' זה המחשבות והדיבורים, כי הדיבורים יוצאים בצורה ישירה מהמחשבות. הצ'ופצ'יק של ה' זה המעשים שמנותקים ולא מבטאים ישירות את המחשבות והדיבורים.

עולמות בריאה, יצירה ועשייה הם כנגד מחשבה, דיבור ומעשה. בפסוק על העולמות כתוב - "בראתיו יצרתיו אף עשיתיו". כלומר יש "אף" שמפריד בין המחשבות והדיבורים למעשים.

והענין שצריך להמשיך בחינת הו' לבחינת הה"א שהוא להיות מלובשים במחשבה דבור ומעשה שיהיו ממולאים מן המדות דקדושה.

במחשבות בדיבורים ובמעשים הטובים שלנו (אות ה' שבשם) אנחנו אמורים לבטא את הרגשות הקדושים שלנו (אות ו' שבשם).

והנה יש ה"ה במילוי ה' אחרת שהמילוי שהוא ההעלם שהוא בחינת ה' המחשבה כי כמו שיש ה' מוצאות בדבור כך הם במחשבה שמה שהוא מחשב הוא מדבר. ויש ה"א במילוי אל"ף שהוא בחינת ההעלם מאד נעלה בחינת אל"ף פל"א כו'.

ניתן לכתוב את האות ה' בשתי צורות: א. ה"ה. ב. ה"א.

הצורה הראשונה רומזת לכך שהדיבורים שלנו מרחיבים ומפרטים את הנקודה אותה אנחנו רוצים לומר דרך חמשת החלקים בפה איתם אנחנו

מדברים[8] (הה׳ הראשונה). כל הפירוט וההרחבה שיש בדיבור עם חמשת החלקים בפה נמצא גם במחשבה (הה׳ השנייה שטמונה בה׳ הראשונה).

הצורה השנייה רומזת לכך שאור הכתר נמצא בצורה נסתרת בתוך הדיבורים הטובים שלנו. ההסבר לכך הוא הכלל הידוע ש"נעוץ תחילתן בסופן" - המדריגה הכי גבוהה נמצאת בנסתר בתוך המדריגה הכי נמוכה. בתוך האות ה׳ - הדיבורים, טמונה האות **אל"ף** - בחילופי אותיות **פל"א** - אור הכתר ש**מופלא** ממנו ולמעלה מההשגה וההבנה שלנו.

> אך הנה שרש בחינת הו"ה שבשם הוי"ה ברוך הוא, הוא נמשך מלמעלה, מבחינת י"ה שבשם. יו"ד הוא בחינת נקודה עילאה הוא בחינת מה שכתוב "ויצא כברק חצו" דהיינו ראשית ומקור התהוות עולמות והתחדשותם מאין ליש ואפס המוחלט כי במחשבה אחת ברא את העולם שכל הבחינות ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין אינן אלא מחשבה אחת. וה' ראשונה היא בחינת התפשטות העולמות באורך ורוחב. והיו"ד נקראת נקודה בהיכלא שהוא בחינת בטול וכו'.

הרגשות שלנו לה׳ והמחשבות, הדיבורים והמעשים הטובים שלנו – אותיות ו"ה שבשם הוי"ה, מגיעות מאותיות י"ה שבשם הוי"ה.

למעלה, בהשתלשלות העולמות, האות ה׳ הראשונה שבשם הוי"ה היא כנגד המחשבה האחת של ה׳ לברוא את העולם. ה׳ חשב על כללות הבריאה - מדריגת "סובב כל עלמין" ועל כל הפרטים שלה - מדריגת "ממלא כל עלמין".

האות י׳ היא כנגד הנקודה הראשונית של תחילת בריאת העולם מאין ליש, עוד לפני המחשבה של ה׳ לברוא את העולם שכבר יותר בהתפרטות. בנקודה הזאת העולם בטל לגמרי לה׳ ואין לו שום מרחב עם ישות נפרדת. לפי הפנימיות זה התיאור בפסוק "ויצא כברק חיצו", תחילת הבריאה משולה לחץ שטס בטיל כמו הבזק אור קצרצר.

> והנה כל המדות ומחשבה דבור ומעשה דקדושה שהוא בחינת ו"ה שבשם נמשך מבחינת הבטול. דהיינו שכאשר יתבונן בבטול השגת הנבראים לגבי הבורא יתברך שאין תופסים מקום וכלא ממש נחשבו שאינן אלא מחשבה אחת וכו' אזי ישים אליו לבו רוחו ונשמתו להיות לה' לבדו.

---

[8] חיך, גרון, לשון, שיניים ושפתיים.

גם אצלנו בנפש אותיות י״ה הם כנגד ההתבוננות בכך שהמציאות בטילה לגמרי בפני ה׳ יתברך. אנחנו רק מחשבה אחת של ה׳ וממילא ביחס אליו אנחנו כלום ואין לנו שום חשיבות. לכן וודאי שאנחנו בכלל לא יכולים להבין או לתפוס מי זה ה׳.

התוצאה של התבוננות הזאת היא שהרגשות שלנו והמעשים שלנו יהיו מכוונים לה׳ - הדבר היחיד האמיתי והמשמעותי.

ההתבוננות זה המפגש עם ה׳ והרגשות והמעשים הם התגובה שלנו למפגש.

עמלק מסתיר את ה׳ בדעת ומנתק את המעשים והרגשות שלנו

> אך אם ירצה האדם לעורר את האהבה לה' בלבד במדותיו הטבעיים הרי הוא מפריד שם י"ה מו"ה שהמדות אצלו בבחינת יש ואהבה מורגשת יש מי שהוא אוהב בלבד כו' ועל ידי זה יש אחיזה ויניקה לקליפות וסטרא אחרא לינק ולקבל חיות שיתהוו גם כן ז' מדות רעות חס ושלום.

כשבמקום לחשוב על ה׳ ושהאהבה תתעורר ממילא (י״ה וממילא ו״ה) אנחנו מנסים לעורר ישר את האהבה (ו״ה בניתוק ובלי י״ה) - יוצאת אהבה מלאה ישות. כלומר במקום שה׳ ימלא את האישיות שלנו ונעסוק בו, אנחנו חושבים על עצמנו - שאנחנו נאהב.

ממילא כשה׳ לא נוכח בתוכנו הרגשות שלנו יכולות ליפול ולהתייחס לדברים אחרים חוץ מה׳ וממילא יכולות להיווצר מידות רעות.

> וזהו בחינת עמלק שהוא בחינת היש שהוא העושה ומגדיל היש הפך הבטול שנמשך משם י"ה והוא המכסה ומסתיר התגלות שם י"ה ועל ידי כן הוא ראשית התהוות השבעה מדות רעות וכמאמר רבותינו ז"ל "אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות" שהוא רוח המכסה ומסתיר בחינת הבטול כי "איזהו חכם הרואה את הנולד". מאין כו'. וזהו שאין השם שלם.

עמלק מונע מאיתנו לחשוב באמת על ה׳ ולהתבטל אליו - לשכוח מעצמנו, הוא מסתיר לנו את ה׳ וגורם שנשאֵר תקועים בתוך עצמנו. ממילא הוא הראשית והבסיס עליו באות כל המידות הרעות - כשה׳ לא נוכח אצלנו הרגשות שלנו מופנים לדברים אחרים.

חז״ל אומרים ש״אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות״. ה״רוח שטות״ זה ההסתר וחוסר הדעת ה׳ של עמלק. לעומת עמלק

ה"שטותניק", כתוב במשנה "איזהו חכם הרואה את הנולד", כלומר החכם רואה את זה שה' מוליד את המציאות כל הזמן ובורא אותה מכלום.

עכשיו אפשר להבין את מה שחז"ל אמרו שכל עוד עמלק קיים שמו של ה' לא שלם - עמלק מסתיר את י"ה, את המפגש האמיתי עם ה' בהתבוננות, ונשאר רק ו"ה - רגשות ומעשים שמנותקים מה'.

עמלק מנתק את הלימוד שלנו מה'

וענין שאמרו שאין הכסא שלם הנה בחינת כסא הוא כס א'. פירוש בחינת אל"ף "אאלפך חכמה אאלפך בינה" היא התורה ירדה ונתכסה בכסויים גשמיים כמו כל עניני זרעים ומועד כו'.

בנוסף, עמלק גורם לכך שה"כסא" לא יהיה שלם.

כסא זה "**כס**" - כיסוי ל-**א'**. אל"ף זה מלשון לימוד כמו בפסוק "אאלפך חכמה" - אלמד אותך חכמה, וכמו בגמרא - "אלף בינה" - אלמד בינה. כשרב מלמד את התלמיד, הוא מעניק לו רק הארה מהחכמה שלו אבל החכמה עצמה נשארת אצלו. כך גם האור הפנימי של התורה הקדושה השייכת לספירת החכמה הוא רק הארה מספירת הכתר. הכתר מלמד את החכמה ומאיר לה את התורה - "אאלפך חכמה".

לאחר מכן אור התורה שבחכמה - אל"ף, יורד ומתגלה אלינו דרך עיסוק בעניינים של העולם הזה. כל הלבוש הזה של התורה - זה שהיא יורדת להתעסק בעולם שלנו, נקרא "כס" - כיסוי של התורה.

ונקרא בלשון כסא כמו דרך משל כסא שיושב עליו האדם שמשפיל אחוריו לישב עליו כך הוא ענין התורה שהוא בבחינת אחוריים ובחינת חיצוניות. ירדה ונתלבשה בעניני עולם הזה הגשמיים והכסא היא בחינת מרכבה לבחינת אחוריים שירדו ונשפלו.

בנוסף, התגלות אור התורה אלינו דרך כיסוי ולבוש - ענייני העולם, נמשלת לישיבה על כסא. כמו שהכסא נושא ומכסה את האחוריים - החלק הנמוך והחיצוני, כך ההתעסקות של התורה בעולם שלנו נושאת ומכסה את האור הפנימי של התורה שגם הוא רק הארה מה' וביחס אליו הוא נמוך וחיצוני.

והנה בעסק התורה צריך להיות לשמה. פירוש בשביל התורה עצמה להמשיך בה בחינת האל"ף כמו שכתוב "ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ" שממשיכים בחינת יחודו יתברך אפילו בארץ. מה שאין כן האומר אין לי אלא תורה וכו'. זהו בחינת עמלק המפריד אלף כו':

לימוד התורה צריך להיות לשמה. הפירוש הפשוט של "לשמה" הוא - בשביל התורה עצמה. כלומר, בשביל להאיר ולגלות בלימוד את האור הפנימי של התורה, את זה שהיא החכמה של ה'.

אנחנו - עם ישראל יכולים לגלות את אחדות ה' גם כאן בתוך העולם, כמו שכתוב בפסוק - "מי כעמך ישראל גוי אחד (שמגלה את האחדות) בארץ". לכן גם בתורה אנחנו יכולים לגלות את האור הפנימי ואת זה שהיא תורת ה'.

לעומת זאת עמלק מנתק את ה"כס" - את הלבוש החיצוני של התורה איך שהיא מתגלה אלינו, מה-א', מהאור הפנימי, מה' יתברך. על הניתוק הזה הגמרא אומרת - "כל האומר אין לי אלא תורה (כלומר רק מה שאני פוגש בתורה - הלבוש החיצוני) - אפילו תורה אין לו (הוא מנתק את הלימוד שלו מה' וממילא הוא לא באמת לומד תורה)".

עד עכשיו אדמו"ר הזקן הסביר לנו מה עמלק עושה, עכשיו נבין גם איך להתמודד איתו.

מגלים שאנחנו בכלל לא נפרדים מה' ומנצחים את עמלק

> **אך הנה העצה היעוצה נגד עמלק הוא מה שכתוב "כי יד על כס י"ה וגו' ". פירוש כי בחינת "יד" הוא למעלה מבחינת כס ומבחינת י"ה.**

בפסוק שלנו כתוב - "כי יד על כס י"ה מלחמה להוי"ה בעמלק". כלומר הדרך להילחם בעמלק היא על ידי ה"יד" שהיא "על" "כס" ו"י"ה" - גבוהה מהם.

אדמו"ר הזקן יבאר מהי ה"יד" הזאת:

> **והענין כי יש ג' ידות. יד הגדולה. יד החזקה. יד הרמה. והנה ביד הגדולה כתיב "וירא ישראל את היד הגדולה" בה' הידיעה שהיא ידועה ומושגת כי יד הגדולה היא אהבה שמעורר האדם לדבקה בו יתברך היא מושגת ומורגשת בלב.**

סביב יציאת מצרים התורה הקדושה מדברת על שלוש "ידיים" כביכול של ה' - "היד הגדולה", "היד החזקה" ו"יד רמה".

"היד הגדולה" איתה אנחנו נפגשים בפסוק - "וירא ישראל את היד הגדולה", היא כנגד מידת החסד של ה' - האהבה. מכיוון שהאהבה לה' היא רגש שמיושב בתוך הנפש שלנו ומסור בידנו לעורר אותו - היא נקראת "ה**י**ד הגדולה" - בה' הידיעה, היד שמוכרת וידועה לנו.

> **וכן ביד החזקה כתיב "ולכל היד החזקה" בה' הידיעה שיד החזקה היא היראה "גבורה דרועא שמאלא" ושמאל דוחה שעל**

ידי קבלת עול מלכות שמיים בקריאת שמע דוחה ומשפיל את עצמו.

"היד החזקה" איתה אנחנו נפגשים בפסוק - "ולכל היד החזקה" היא כנגד מידת הגבורה של ה' - היראה.

כשאנחנו מקבלים עלינו עול מלכות שמיים בקריאת שמע - מתעוררת אצלנו היראה מה'. היראה היא כנגד זרוע שמאל, עליה חז"ל אומרים - "שמאל דוחה". חלק מהיראה מה' זה שאנחנו דוחים את עצמנו - אנחנו מרגישים כמה אנחנו קטנים מול הגדולה האינסופית של ה', ואנחנו לא ראויים להיות קרובים אליו.

גם היראה מיושבת בתוכנו ומסורה בידנו - ולכן נקראת "היד החזקה" - בה' הידיעה.

> ולכן אומרים בשמונה עשרה "סלח לנו אבינו כי חטאנו מחל לנו מלכנו כי פשענו". וענין הפשע לא בשופטני עסקינן אלא פשעים אלו המרדים. ומרד הוא ענין פריקת עול כלומר שהפריקות עול בלבד נחשב לו כפשע.

בתפילת שמונה עשרה אנחנו מתוודים לפני ה' - "סלח לנו אבינו כי חטאנו מחל לנו מלכנו כי פשענו".

התפילה תוקנה לשומרי תורה ומצוות שבפשטות לא עוברים עבירות ממש ולכן "פשענו" זה לא שעשינו חטאים אלא כפירוש חז"ל - "פשעים אלו המרדים". מרידה בה' זה לא רק חטא בפועל אלא מצב נפשי של פריקת עול - אנחנו לא מרגישים שה' שהוא מלך העולם נמצא לידנו.

> ולכן קודם קריאת שמע אינו מרגיש בנפשו ואומר חף אנכי בלא פשע רק אחר קבלת עול מלכות שמים בקריאת שמע שמקיים "שום תשים עליך מלך" "עליך" ממש אזי נדמה בעיניו מחשבות לבו כל היום שלא המשיך עליו יראה זו והסיח דעתו ממנה כאלו פשע ומרד ופרק עול מלכות שמיים מעל צווארו.

מכיוון שהפשע הוא חסרון היראה והרגשת נוכחות ה', לפני קריאת שמע אנחנו חושבים שאנחנו בסדר - לא עברנו עבירה. רק אחרי שאנחנו שמים עלינו את ה' למלך בקריאת שמע ופתאום שמים לב לנוכחות שלו אנחנו קולטים שעד עכשיו פרקנו עול והתעלמנו ממנו.

וזה "מחל לנו מלכנו כי פשענו". כלומר לפי שאתה מלכנו שקבלנו עול מלכותך עלינו. לכך אנו אומרים "כי פשענו". והנה השמאל הדוחה בבחינה זו היא בבחינת הרגשה בנפשו.

לכן אנחנו מתוודים - "מחל לנו **מלכנו** כי פשענו", רק אחרי שאנחנו מקבלים אותך עלינו למלך אנחנו מבינים שפשענו.

כמו שכתבנו מקודם, גם היראה היא רגש מיושב בתוך הנפש.

אך בבחינת יד רמה כתיב "ובני ישראל יוצאים ביד רמה". בלא ה' הידיעה. כי יוצאים כתיב פירוש שיוצאים מן הכלי וגבול והוא בחינת נשיאות נפש לקיים מה שכתוב "אליך ה' נפשי אשא"

ה"יד רמה" איתה אנחנו נפגשים בפסוק "ובני ישראל יוצאים ביד רמה", היא כנגד הרצון הלא מיושב לחזור להיות חלק מה'. "ובני ישראל יוצאים" - הכוונה שהם יוצאים מעצמם, מהסדרים הנורמליים, מהיישוב הדעת, "משתגעים" על ה'. הפסוק קורא לזה לשאת את הנפש לה' - "אליך ה' נפשי אשא". במקום שהנפש תהיה מיושבת במקומה ורק יצא ממנה תנועת נפש של אהבה או יראה, אנחנו נושאים לה' את הנפש עצמה.

והוא בחינת תשובה עלאה שעליה אמרו רז"ל "תשובה קדמה לעולם" כי על ידי התשובה מעומקא דלבא ובמסירת נפש "הרוח תשוב אל האלוקים אשר נתנה" היא העולה למקור חוצבה ממש. והנה ישראל עלו במחשבה. פירוש כי הנה במחשבה אחת ברא את העולם וישראל קדמו להיות באותה מחשבה. וכמאמר רבותינו ז"ל "בנשמותיהם של צדיקים נמלך כו' ". והרי הם למעלה מבחינת המחשבה ולכן התשובה של נשמות ישראל למקור חוצבם קדמה במעלה לבחינת העולם.

התנועה החזקה הזאת, היא תשובה עילאה - הרצון לשוב לשורש שלנו לפני שירדנו לעולם ונפרדנו מה'. השיבה הזאת מתוארת בפסוק - "הרוח תשוב אל האלוקים אשר נתנה".

על השורש של הנשמות שלנו כתוב ש"ישראל עלו במחשבה", כלומר שאנחנו למעלה מהמחשבה של ה' לברוא את העולם. עוד לפני שיש אפילו מחשבה על נפרדות מה'.

זה מתאים למה שחז"ל אומרים - "במי נמלך? (עם מי התייעץ האם לברוא את העולם?) בנשמותיהם של צדיקים". יוצא שנשמות הצדיקים היו עוד לפני תחילת בריאת העולם.

לכן - "תשובה קדמה לעולם". התנועה לשוב לה' מגיעה מהשורש שלנו - ממקום שהוא קדום לעולם ולא נכנס תחת הנפרדות שלו.

> ולכן נקראת יד רמה שמרוממת ומנשאת למעלה במדרגה גבוה מאד מאד למקום שאינו ידוע ומושג בהשגת הנבראים. וזהו כי יד בלא ה' הידיעה דהיינו בחינת יד רמה הוא למעלה על כס ועל בחינת י"ה כי "ביה ה' צור עולמים" שהוא ראשית הבריאה במחשבה אחת ברא את העולם. אבל בחינת יד רמה היא למעלה מעלה מהם.

מכיוון שזו תנועה שמגיעה מהשורש שלנו - מהמקום בו אנחנו לא נפרדים מה', היא נקראת "יד רמה" בלי ה' הידיעה. זה מקום נסתר וגבוה שאיננו מוכר לנו.

הוא יותר גבוה מה"כס" - מהירידה של התורה להתעסק בעולם הנפרד מה'.

הוא גם יותר גבוה מ- "י"ה" - מהנקודה ההתחלתית של המחשבה של ה' לברוא את העולם ומההתפרטות שלה. במחשבה זו ה' ברא את העולם - "בי"ה ה' צור (יצר את) עולמים".

> ולכן יש בזה מעלה יתירה להיות משם מלחמה לה' בעמלק שלא יעמוד עמלק להתייצב על בחינת הוי"ה להיות מכסה ומסתיר ומפריד אלא יהיה גילוי. השם שלם והכסא שלם:

בחיים הפשוטים שלנו אנחנו מרגישים שאנחנו דמות עצמאית נפרדת מה'. בתוך המצב הזה עמלק מסתיר לנו את ה' וגורם שלא נוכל להיפגש איתו. ה"יד רמה" היא תנועה שמגלה אצלנו בנפש את השורש שלנו - את זה שאנחנו בכלל לא נפרדים מה' ואז ההסתר של עמלק בכלל לא מתחיל.

ממילא שם הוי"ה נהיה "שלם" - גם בחיים ה"נורמליים" שלנו ה' לא נסתר ממנו וממילא הרגשות שלנו והמעשים שלנו מופנים כלפיו.

בנוסף ה"כסא" נהיה "שלם" - הלימוד תורה שלנו העוסק בתורה איך שהיא מתגלה אלינו כאן, מחובר לאור הפנימי של התורה ולכך שזה דבר ה'.

עד הגאולה אפשר להישמר מהרע ובכך למנף את הטוב

> והנה משרש נחש שהוא עמלק יצא צפע הוא המן שהוא הוא בחינת עמלק ואחיזתו ויניקתו משם י"ה. וזהו "ויקח המן את הלבוש ואת הסוס וילבש את מרדכי".

המן יצא מעמלק וכמוהו הוא מנסה להסתיר ממנו את הגילוי של ה' אצלנו בנפש - בי"ה.

לפי זה אפשר להבין את המשמעות הפנימית של הפסוק - "ויקח המן את הלבוש ואת הסוס וילבש את מרדכי":

> כי הנה אמרו רבותינו ז"ל "שמי עם י"ה שס"ה כו' " ששמירת מצות לא תעשה הוא גילוי בחינת שם י"ה כי עיקר הלא תעשה שלא להיות כסוי והסתר אור אין סוף ברוך הוא. ורמ"ח מצות עשה הן המשכת אור אין סוף ברוך הוא ודירתו בתחתונים וגדול כח גילוי הכיסוי והסתר עיקר האור מהמשכת השתלשלות האור שאינו אלא זיו והארה בעלמא.

הזוהר הקדוש דורש את הפסוק "זה שמי לעולם וזה זכרי לדור דור" על מצוות עשה לעומת מצוות לא תעשה. "שמי" ועוד אותיות י"ה שבשם הוי"ה יוצא בגימטריא שס"ה (מצוות לא תעשה), "זכרי" ועוד אותיות ו"ה שבשם הוי"ה יוצא בגימטריא רמ"ח (מצוות עשה).

התפקיד של מצוות לא תעשה הוא לא להסתיר את ה', והתפקיד של מצוות עשה הוא לגלות את ה' בתוך המעשים שלנו. האור של ה' שנכנס לתוך המעשים שלנו במצוות עשה מצומצם יותר מהאור של ה' שאנחנו רק לא מסתירים עליו כשאנחנו מקיימים את הלא תעשה.

> והנה המן הוא הקליפה המכסה ומסתיר בחינת שם י"ה שהוא מקור הלא תעשה. ולכן כד אתכפייא סטרא אחרא ואתהפך חשוכא לנהורא נעשו בחינת לבושין וסוסים לבחינת מרדכי שהוא בחינת מקור המשכת מצות עשה שהלבוש נמשך ממדרגה עליונה יותר כמו שנתבאר במקום אחר:

לכן, כשאנחנו נלחמים ברע - בהמן והופכים אותו לטוב, אנחנו גורמים לכך שה' לא יהיה נסתר ונהיה בתוך "אווירה" של קדושה. במצב כזה כשאנחנו עושים מצוות עשה - בחינת מרדכי, האור של המצוות הרבה יותר מאיר ואין משהו שמפריע לו. הוא מגיע לתוך חממה טהורה - בדומה ללבוש שמקיף את האדם, ואז הוא הרבה יותר משפיע כמו שאדם שרוכב על סוס יכול הרבה יותר להשתמש בכוח שלו.

"ויקח המן" - השמירה מהרע, "את הלבוש ואת הסוס וילבש את מרדכי" - מלבישה ומקיפה את מרדכי - את מצוות עשה באור ה', וממנפת את הפעולה שלהם.

> וזהו "מהר קח את הלבוש ואת הסוס וגו'. כי אמרו רבותינו ז"ל "זכו אחישנה לא זכו בעתה". והנה בבא עת קץ המשיח במהרה בימינו כתיב "בלע המות לנצח ואת רוח הטומאה אעביר וגו' "

שיהיו כלים ואבודים לגמרי שלא יהיה מהם עלייה לקדושה. מה שאין כן על ידי תשובתן של ישראל בימי הגלות דאתכפייא סטרא אחרא ואתהפכא חשוכא לנהורא נעשו מהם בחינת לבושין כנ"ל. ולכן אמר "מהר" דהיינו שיהיה בבחינת "אחישנה" ואזי יכול להיות מזה את הלבוש ואת הסוס מה שאין כן כשיהיה "בעתה" תאבד לגמרי:

הפסוק אומר - "**מהר** קח את הלבוש ואת הסוס ועשה כן למרדכי היהודי". כלומר היכולת להעלות את המצוות על ידי ההישמרות מהרע - זמנית וצריך לנצל אותה כל עוד אפשר. כפי שחז"ל אומרים - "זכו - אחישנה, לא זכו - בעיתה", ה' קבע זמן לגאולה שאז היא תגיע גם אם לא נסיים את עבודתנו. אז יתקיים הפסוק - "**בלע המות לנצח ואת רוח הטומאה אעביר** מן הארץ" - הרוע יתבטל מהעולם. יותר לא יהיה אפשר להישמר מהרע ובכך לחדד את ההשפעה הטובה של המצוות.

פורים ויום הכיפורים - גילוי הקשר העצמי שלנו עם ה' - אנחנו לא נפרדים!

והנה פורים ויום הכיפורים הוא בחינה אחת (יום כפורים פירושו כמו פורים). ונקרא פורים על שם הפור כי התנשאות המן שהפיל פור הוא הגורל שרצה לדמות לאותו הגורל שביום הכיפורים כו'. שכמו שיום הכיפורים הוא בחינת תשובה עלאה "לפני ה' תטהרו" כך בפורים זכו ישראל לתשובה עלאה על ידי דברי הצומות וזעקתם במסירת נפש ממש על ידי קדוש השם שהרי המן לא ביקש אלא לאבד את היהודים ואם היו כופרים חס ושלום לא היה עושה להם כלום. וכמאמר רבותינו ז"ל שבימי אחשורוש קבלו את התורה ברצון ועל ידי זה היה נשיאת נפשם למקור חוצבם הגבה למעלה בבחינת עלה במחשבה ותשובה קדמה לעולם.

פורים ויום הכיפורים קשורים אחד לשני, כידוע ש"כיפורים" הכוונה - כמו פורים. "פורים" זה מלשון הפור - הגורל שהמן הפיל.

העניין של גורל השעירים ביום הכיפורים הוא שמתגלה ההארה שלמעלה מהדעת, כמו בגורל שנבחרת אפשרות מסויימת בלי דעת. זוהי גם התשובה העליונה שיש ביום כיפור - מתגלה שה' רוצה אותנו בלי דעת - בלי קשר לאיך אנחנו מתנהגים. "לפני הוי"ה תטהרו" - הטהרה מגיעה ממקום יותר גבוה ונסתר מהכוחות המוכרים - הדעת והלב שכנגד שם הוי"ה.

המן גם עשה גורל כי רצה לפגוע במקום העליון הזה. אך ברוך ה׳ הוא לא הצליח ואנחנו גילינו את הקשר העצמי שלנו עם ה׳ שלמעלה מהדעת - מסרנו את הנפש על ה׳.

חז״ל אומרים שבפורים קיבלנו עלינו את התורה ברצון. הסיבה לכך היא שהמן גזר מוות רק על מי שמזהה את עצמו כיהודי ושומר תורה ומצוות, אך מי שלא - היה ניצל. כל עם ישראל בחר למסור את נפשו ולהישאר עם התורה.

זוהי בעצם אותה תנועה של התשובה העליונה - גילוי של הקשר העצמי שלנו עם ה׳ - השורש שלנו שלא נפרד מה׳ וקיים עוד לפני תחילת בריאת העולם הנפרד.

> והנה גלוי בחינה זו בנפש ביום הכפורים אין בו אכילה ושתיה אבל בפורים שהוא בזמן הגלות הוא על ידי שתיית היין דוקא שהוא בחינת יין המשכר דהיינו בטול הדעת והשגה כו' כמו שנתבאר במקום אחר:

האור של יום הכיפורים מתגלה אצלנו על ידי צום - אנחנו עוזבים את החיים המצומצים שלנו איך שהם בגוף ועולים לשורש שלנו הבלתי נפרד מה׳.

לעומת זאת בפורים שאנחנו בתוך הגלות והדעת שלנו מאוד טרודה בתוך העולם הזה, זה לא יעזור ובשביל שיאיר אצלנו האור אנחנו צריכים להשתכר - לעלות למעלה מהדעת.

> וזהו חייב אינש לבסומי בפוריא בבחינת יין המשכר עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. כי ארור המן הוא הקליפה המכסה ומסתיר שם י"ה בחינת הלא תעשה. וברוך מרדכי הוא המשכת מצות עשה בחינת ו"ה. ועל ידי בחינת יין המשכר הוא בחינת בטול ההשגה כו' ובחינת תשובה עלאה עולה למעלה מבחינת י"ה ומבחינת ו"ה.

״ארור המן״ זה להימנע מהרע שמסתיר על ה׳ וכנגד אותיות י״ה שבשם כמו שהתבאר מקודם.

״ברוך מרדכי״ זה לעשות טוב במצוות עשה - לגלות את ה׳ בתוך המעשים שלנו, וכנגד אותיות ו״ה שבשם כמו שהתבאר מקודם.

כשאנחנו משתכרים בפורים - ״חייב איניש לבסומי בפוריא״ - אנחנו עולים מעל הדעת ושבים לשורש שלנו שם איננו נפרדים מה׳. ביחס למדריגה הזאת מניעת הסתר הרע וגילוי הטוב במצוות - שווים - ״עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי״.

ובפורים מתגלה בחינה זו בכל נפש בכלל והארה מבחינה זו מתגלה קצת בכל יום בפרט בקריאת שמע במסירת נפש ב"אחד" וב"ואהבת" לכל חד לפום שיעורא דיליה.

האור המיוחד הזה מתגלה אלינו בעיקר בפורים, אך גם בכל יום בקריאת שמע. כל אחד לפי המדריגה שלו מגיע בקריאת שמע לאיזו שהיא מסירות נפש שמגיעה מהאור העליון הזה.

חייב אינש

תורה אור - אדמו"ר הזקן

"חייב אינש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי". כתיב כי יד על כס יה וגו'. ואמרו רז"ל שאין השם שלם ואין הכסא שלם וכו'.

ולהבין זה הנה כתיב ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אבד שיש בבחינת עמלק בחינת ראשית ובחינת אחרית. כי הנה "זה לעומת זה עשה האלקים" כמו שיש בקדושה בחינת ראשית ואחרית וכדכתיב "אני ראשון ואני אחרון". פירוש ראשון שהוא סובב כל עלמין ומקורא דכולא כו' ואני אחרון בחינת ממלא כל עלמין בשמים ממעל ועל הארץ מתחת ומתחת זרועות עולם.

כך יש בקליפה וסטרא אחרא בחינת עמלק בחינת ראשית גוים הן שבע עממין הכנעני והחתי וגו' שהם ז' מדות רעות כו' וראשיתם הוא בחינת עמלק ובחינת אחרית עמלק עדי אובד הוא סוף מדרגות הקליפות ותמציתן שהוא ענין התגברות כח הרע שבכל מדה וגלויה ותוקפה.

וזהו ענין רשע ורע לו. פירוש ורע מלשון רע לשמים ורע לבריות שהוא ענין הרוגז והכעס ולב אכזרי שבא מתוקף תגבורת הרע שיש לו ארס כנחש והוא בחינת עמלק גם כן שהוא נחש הקדמוני ונקרא אחריתו של עמלק.

ובחינת ראשיתו הוא ראשית גוים הנ"ל מקור התהוות המדות הרעות וסבוב תולדתם ונקרא בחינת עמל ועל זה נאמר "ולא ראה עמל בישראל" שעמל הוא בחינת עמלק כי עמלק אותיות עמ"ל לק"ה כו' ובחינת עמל הוא המסתיר אלהותו יתברך ומפריד שאין השם שלם כו'.

וביאור הדבר הנה כתיב "כי חלק ה' עמו" שבכל נפש מישראל יש בחינת הוי"ה כי הוא"ו שבשם הוא בחינת ו' קצוות "לך ה' הגדולה וגו' ". וכך בנפש האדם גדולה הוא בחינת "חסד דרועא ימינא" היא בחינת אברהם אוהבי שאהבתו ירושה לזרעו אחריו שיהא כל אדם יכול לעורר את האהבה אליו יתברך למשוך אחריו ולדבקה בו והיא אהבה הטבעית וכו'.

ו"גבורה דרועא שמאלא" היא בחינת פחד יצחק שכאשר רוצה לדבקה בו יתברך וישים אליו לבו להתבונן בגדולתו יתברך תפול עליו אימתה ופחד כאשר לבבו יבין כי "נשגב שמו לבדו" ורק "הודו על ארץ ושמים כו' " כמו שנתבאר במקום אחר.

וכמו המלאכים שעונים באימה ואומרים ביראה קדוש שאימתם ויראתם הוא מחמת השגתם קדושתו יתברך שהוא קדוש ומובדל ולית מחשבה תפיסא ביה כלל. וכן במתן תורה דכתיב "וכל העם רואים את הקולות ואת הלפידים וגו' ". מה כתיב בתריה? "וירא העם וינעו ויעמדו מרחק" מחמת היראה

והוא בחינת שמאל דוחה כי מחמת התבוננותו בגדולת אין סוף ברוך הוא וקדושתו יתברך שהוא רם ונשא עד אין קץ דוחה ומשפיל את עצמו לאמר מי הוא אשר ערב לבו לגשת כו' אך אין השמאל דוחה לגמרי חס ושלום וכדכתיב "ואימתך לא תבעתני". פירוש שהאימה לא תגרום להיות נבעת ונופל לגמרי חס ושלום אלא ירידה זו צורך עלייה היא על ידי מדתו של יעקב שהיא הרחמנות על הריחוק וירידה הגדולה.

ולכן נקראת מדתו של יעקב מבריח מן הקצה אל הקצה. פירוש שמעלה ומקשר מקצה התחתון אל הקצה העליון. וכדכתיב ליעקב אשר פדה את אברהם וגו' שעל ידי מדת יעקב חוזר ומעורר את האהבה וכדכתיב מרחוק ה' נראה לי דהיינו מחמת הרחמנות על הריחוק כו':

והנה ג' מדות אלו הם ו' מדות כנגד הוא"ו שבשם, שבהשתלשלות המדות עד סוף המעשה יש גם כן ג' בחינות אלו והם בחינות תורה ועבודה וגמילות חסדים דהיינו הכנת הלב והערת המדות להיות תכלית שלימות המעשה שצריך להיות בשמחה ובטוב לבב. גמילות חסדים זו צדקה שנאמר "ולא ירע לבבך וגו' ". עבודה כתיב "תחת אשר לא עבדת בשמחה וגו' ". תורה כמאמר רבותינו ז"ל "וכן לדבר הלכה".

והם ג' קוין ימין ושמאל ואמצע כמו שכתוב "מימינו אש דת למו".

"מימינו" הוא גמילות חסדים וצדקה, "חסד דרועא ימינא"

"אש" היא בחינת "גבורה דרועא שמאלא" והוא כנגד עבודה שהיא עבודת התפלה שעיקרה קבלת עול מלכות שמים היא היראה מפני

מלכותו יתברך כמלך שעומד עליו כו'. וכמו שכתוב "שום תשים עליך מלך" דהיינו שישים בלבו כאלו עומד לנגד עיניו ועל ידי זה תפול עליו היראה כי ענין היראה הוא מחמת קרבת הדבר הנורא וכך כשישים אל לבו גדולת אין סוף ברוך הוא שהוא עד אין קץ ותכלית ואף על פי כן מלא כל הארץ הלזו הגשמית הוא כבודו ואזי תקבע היראה בלבו ופחד אלהים לנגד עיניו.

והנה ענין קבלת עול מלכות שמים דהיינו המשכת מלכותו יתברך למטה בתחתונים הגם שאחר קבלת מלכות שמים בקריאת שמע נאמר "ואהבת". מכל מקום הרי לאחר מכאן נאמר פרשה שניה "והיה אם שמע וגו' " "השמרו לכם וגו' ". רק שבתחלה נמשך מזה האהבה שירצה לדבקה בו. ואחר כך כשרוצה לדבקה בו וישים לבו להתבונן בגדולתו יתברך ושהוא למטה כמו למעלה אזי נמשך מזה היראה

וכדכתיב "אברהם הוליד את יצחק" ומה בא הכתוב ללמדנו והלא כבר נאמר יצחק בן אברהם אלא ללמדך שמדת יצחק נולדה ונמשכה ממדת אברהם שאין מדת יצחק היא היראה מדה בפני עצמה ומדת אברהם בפני עצמה אלא כל המדות שבקדושה הם אחדות אחת ואין בהם פירוד חס ושלום.

וכן בענין הקרבנות "אריה דאשא דאכיל קורבנין" בחינת "פני אריה אל הימין" "דאשא" בחינת גבורות כו'.

וכן עבודת הלוים בשיר הוא בבחינת הסתלקות הגבורות ממטה למעלה והחיות רצוא ושוב ונקרא בחינת מטי ולא מטי כו'. וכל זה הוא בחינת אש.

ובחינת דת הוא קו הממוצע הוא בחינת התורה שנקראת תורת אמת על שם שאותיות אמת הם א' בראש האותיות. ומ' באמצעם. ות' בסופן שהם בחינת "מבריח מן הקצה אל הקצה". וזו היא מדתו של יעקב שנאמר "תתן אמת ליעקב".

וזהו "למו" פירוש אליו כלומר שנמשך "מימינו אש דת למו" כדי לחזור ולקשר אליו יתברך על ידו מדתו של יעקב מבריח מן הקצה אל הקצה:

והנה כל הו' מדות הנ"ל הוא בחינת ו' שבשם הוי"ה ברוך הוא. ובחינת הה' שבשם הנה תמונת וצורת הה' הוא ג' קוין שני קוין מחוברים שהם בחינת מחשבה דבור. וקו הג' הוא בחינת מעשה וכמו שכתוב "אף עשיתיו". וכמו שנתבאר במקום אחר.

והענין שצריך להמשיך בחינת הו' לבחינת הה"א שהוא להיות מלובשים במחשבה דבור ומעשה שיהיו ממולאים מן המדות דקדושה.

והנה יש ה"ה במילוי ה' אחרת שהמילוי שהוא ההעלם שהוא בחינת ה' המחשבה כי כמו שיש ה' מוצאות בדבור כך הם במחשבה שמה שהוא מחשב הוא מדבר. ויש ה"א במילוי אל"ף שהוא בחינת ההעלם מאד נעלה בחינת אל"ף פל"א כו'.

אך הנה שרש בחינת הו"ה שבשם הוי"ה ברוך הוא, הוא נמשך מלמעלה, מבחינת י"ה שבשם. יו"ד הוא בחינת נקודה עילאה הוא בחינת מה שכתוב "ויצא כברק חצו" דהיינו ראשית ומקור התהוות עולמות והתחדשותם מאין ליש ואפס המוחלט כי במחשבה אחת ברא את העולם שכל הבחינות ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין אינן אלא מחשבה אחת. וה' ראשונה היא בחינת התפשטות העולמות באורך ורוחב. והיו"ד נקראת נקודה בהיכלא שהוא בחינת בטול וכו'.

והנה כל המדות ומחשבה דבור ומעשה דקדושה שהוא בחינת ו"ה שבשם נמשך מבחינת הבטול. דהיינו שכאשר יתבונן בבטול השגת הנבראים לגבי הבורא יתברך שאין תופסים מקום וכלא ממש נחשבו שאינן אלא מחשבה אחת וכו' אזי ישים אליו לבו רוחו ונשמתו להיות לה' לבדו.

אך אם ירצה האדם לעורר את האהבה לה' בלבד במדותיו הטבעיים הרי הוא מפריד שם י"ה מו"ה שהמדות אצלו בבחינת יש ואהבה מורגשת יש מי שהוא אוהב בלבד כו' ועל ידי זה יש אחיזה ויניקה לקליפות וסטרא אחרא לינק ולקבל חיות שיתהוו גם כן ז' מדות רעות חס ושלום.

וזהו בחינת עמלק שהוא בחינת היש שהוא העושה ומגדיל היש הפך הבטול שנמשך משם י"ה והוא המכסה ומסתיר התגלות שם י"ה ועל ידי כן הוא ראשית התהוות השבעה מדות רעות וכמאמר רבותינו ז"ל "אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות" שהוא רוח המכסה

ומסתיר בחינת הבטול כי "איזהו חכם הרואה את הנולד". מאין כו'. וזהו שאין השם שלם.

וענין שאמרו שאין הכסא שלם הנה בחינת כסא הוא כס א'. פירוש בחינת אל"ף "אאלפך חכמה אאלפך בינה" היא התורה ירדה ונתכסה בכסויים גשמיים כמו כל עניני זרעים ומועד כו'.

ונקרא בלשון כסא כמו דרך משל כסא שיושב עליו האדם שמשפיל אחוריו לישב עליו כך הוא ענין התורה שהוא בבחינת אחוריים ובחינת חיצוניות. ירדה ונתלבשה בעניני עולם הזה הגשמיים והכסא היא בחינת מרכבה לבחינת אחוריים שירדו ונשפלו.

והנה בעסק התורה צריך להיות לשמה. פירוש בשביל התורה עצמה להמשיך בה בחינת האל"ף כמו שכתוב "ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ" שממשיכים בחינת יחודו יתברך אפילו בארץ. מה שאין כן האומר אין לי אלא תורה וכו'. זהו בחינת עמלק המפריד אלף כו':

אך הנה העצה היעוצה נגד עמלק הוא מה שכתוב "כי יד על כס י"ה וגו' ". פירוש כי בחינת "יד" הוא למעלה מבחינת כס ומבחינת י"ה.

והענין כי יש ג' ידות. יד הגדולה. יד החזקה. יד הרמה. והנה ביד הגדולה כתיב "וירא ישראל את היד הגדולה" בה' הידיעה שהיא ידועה ומושגת כי יד הגדולה היא אהבה שמעורר האדם לדבקה בו יתברך היא מושגת ומורגשת בלב.

וכן ביד החזקה כתיב "ולכל היד החזקה" בה' הידיעה שיד החזקה היא היראה "גבורה דרועא שמאלא" ושמאל דוחה שעל ידי קבלת עול מלכות שמיים בקריאת שמע דוחה ומשפיל את עצמו.

ולכן אומרים בשמונה עשרה "סלח לנו אבינו כי חטאנו מחל לנו מלכנו כי פשענו". וענין הפשע לא בשופטני עסקינן אלא פשעים אלו המרדים. ומרד הוא ענין פריקת עול כלומר שהפריקות עול בלבד נחשב לו כפשע.

ולכן קודם קריאת שמע אינו מרגיש בנפשו ואומר חף אנכי בלא פשע רק אחר קבלת עול מלכות שמים בקריאת שמע שמקיים "שום תשים עליך מלך" "עליך" ממש אזי נדמה בעיניו מחשבות לבו כל היום שלא

המשיך עליו יראה זו והסיח דעתו ממנה כאלו פשע ומרד ופרק עול מלכות שמיים מעל צווארו.

וזה "מחל לנו מלכנו כי פשענו". כלומר לפי שאתה מלכנו שקבלנו עול מלכותך עלינו. לכך אנו אומרים "כי פשענו". והנה השמאל הדוחה בבחינה זו היא בבחינת הרגשה בנפשו.

אך בבחינת יד רמה כתיב "ובני ישראל יוצאים ביד רמה". בלא ה' הידיעה. כי יוצאים כתיב פירוש שיוצאים מן הכלי וגבול והוא בחינת נשיאות נפש לקיים מה שכתוב "אליך ה' נפשי אשא"

והוא בחינת תשובה עלאה שעליה אמרו רז"ל "תשובה קדמה לעולם" כי על ידי התשובה מעומקא דלבא ובמסירת נפש "הרוח תשוב אל האלוקים אשר נתנה" היא העולה למקור חוצבה ממש. והנה ישראל עלו במחשבה. פירוש כי הנה במחשבה אחת ברא את העולם וישראל קדמו להיות באותה מחשבה. וכמאמר רבותינו ז"ל "בנשמותיהם של צדיקים נמלך כו' ". והרי הם למעלה מבחינת המחשבה ולכן התשובה של נשמות ישראל למקור חוצבם קדמה במעלה לבחינת העולם.

ולכן נקראת יד רמה שמרוממת ומנשאת למעלה במדרגה גבוה מאד מאד למקום שאינו ידוע ומושג בהשגת הנבראים. וזהו כי יד בלא ה' הידיעה דהיינו בחינת יד רמה הוא למעלה על כס ועל בחינת י"ה כי "ביה ה' צור עולמים" שהוא ראשית הבריאה במחשבה אחת ברא את העולם. אבל בחינת יד רמה היא למעלה מעלה מהם.

ולכן יש בזה מעלה יתירה להיות משם מלחמה לה' בעמלק שלא יעמוד עמלק להתייצב על בחינת הוי"ה להיות מכסה ומסתיר ומפריד אלא יהיה גילוי. השם שלם והכסא שלם:

והנה משרש נחש שהוא עמלק יצא צפע הוא המן שהוא הוא בחינת עמלק ואחיזתו ויניקתו משם י"ה. וזהו "ויקח המן את הלבוש ואת הסוס וילבש את מרדכי".

כי הנה אמרו רבותינו ז"ל "שמי עם י"ה שס"ה כו' " ששמירת מצות לא תעשה הוא גילוי בחינת שם י"ה כי עיקר הלא תעשה שלא להיות כסוי והסתר אור אין סוף ברוך הוא. ורמ"ח מצות עשה הן המשכת אור אין

סוף ברוך הוא ודירתו בתחתונים וגדול כח גילוי הכיסוי והסתר עיקר האור מהמשכת השתלשלות האור שאינו אלא זיו והארה בעלמא.

והנה המן הוא הקליפה המכסה ומסתיר בחינת שם י"ה שהוא מקור הלא תעשה. ולכן כד אתכפייא סטרא אחרא ואתהפך חשוכא לנהורא נעשו בחינת לבושין וסוסים לבחינת מרדכי שהוא בחינת מקור המשכת מצות עשה שהלבוש נמשך ממדרגה עליונה יותר כמו שנתבאר במקום אחר:

וזהו "מהר קח את הלבוש ואת הסוס וגו'. כי אמרו רבותינו ז"ל "זכו אחישנה לא זכו בעתה". והנה בבא עת קץ המשיח במהרה בימינו כתיב "בלע המות לנצח ואת רוח הטומאה אעביר וגו' " שיהיו כלים ואבודים לגמרי שלא יהיה מהם עלייה לקדושה. מה שאין כן על ידי תשובתן של ישראל בימי הגלות דאתכפייא סטרא אחרא ואתהפכא חשוכא לנהורא נעשו מהם בחינת לבושין כנ"ל. ולכן אמר "מהר" דהיינו שיהיה בבחינת "אחישנה" ואזי יכול להיות מזה את הלבוש ואת הסוס מה שאין כן כשיהיה "בעתה" תאבד לגמרי:

והנה פורים ויום הכיפורים הוא בחינה אחת (יום כפורים פירושו כמו פורים). ונקרא פורים על שם הפור כי התנשאות המן שהפיל פור הוא הגורל שרצה לדמות לאותו הגורל שביום הכיפורים כו'. שכמו שיום הכיפורים הוא בחינת תשובה עלאה "לפני ה' תטהרו" כך בפורים זכו ישראל לתשובה עלאה על ידי דברי הצומות וזעקתם במסירת נפש ממש על ידי קדוש השם שהרי המן לא ביקש אלא לאבד את היהודים ואם היו כופרים חס ושלום לא היה עושה להם כלום. וכמאמר רבותינו ז"ל שבימי אחשורוש קבלו את התורה ברצון ועל ידי זה היה נשיאת נפשם למקור חוצבם הגבה למעלה בבחינת עלה במחשבה ותשובה קדמה לעולם.

והנה גלוי בחינה זו בנפש ביום הכפורים אין בו אכילה ושתיה אבל בפורים שהוא בזמן הגלות הוא על ידי שתיית היין דוקא שהוא בחינת יין המשכר דהיינו בטול הדעת והשגה כו' כמו שנתבאר במקום אחר:

וזהו חייב אינש לבסומי בפוריא בבחינת יין המשכר עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. כי ארור המן הוא הקליפה המכסה ומסתיר שם י"ה בחינת הלא תעשה. וברוך מרדכי הוא המשכת מצות עשה בחינת

ו"ה. ועל ידי בחינת יין המשכר הוא בחינת בטול ההשגה כו' ובחינת תשובה עלאה עולה למעלה מבחינת י"ה ומבחינת ו"ה.

ובפורים מתגלה בחינה זו בכל נפש בכלל והארה מבחינה זו מתגלה קצת בכל יום בפרט בקריאת שמע במסירת נפש ב"אחד" וב"ואהבת" לכל חד לפום שיעורא דיליה.

נקודה למחשבה:

ויבאאא המן (דמיינו את הזרקא-סגול...)

קראש בום טרח רישרישרש סטגדיש קבאקבום!

ככה זה בערך נשמע בקריאת מגילה...

אבל מי זה באמת? מי היא אותה 'קליפת המן עמלק' הידועה לשמצה?

אז כמובן שחוץ מאותם אנשים מזרע עמלק שאנחנו מצווים למחות מתחת השמים, יש את הקליפה הרוחנית שעמלק מייצג.

אפשר לתת כיוון נוסף (כמובן לכיוון שכתוב במאמר) להגדיר את הקליפה הזאת בתור 'המקרר'.

'המקרר' זה אותו אחד שלוחש לנו באוזן אחרי שלמדנו איזה מאמר שיכול לשנות לנו את החיים "אחי, הוא לא דיבר אלך, זה בכלל לא קשור אליך, זה לא מציאותי!"

'המקרר' זה אותו אחד שכשסוף סוף אנחנו מוכנים לקום ולעשות משהו גדול, הוא מתגנב ומסנן בשקט "נו בחייאת, אנחנו מכירים אותך, זה לא ילך בחיים"

'המקרר' זה אותו אחד שרק רוצה לגרום ללב שלנו לא לקחת ברצינות ולהפנים את מה שכבר הבנו בשכל.

'המקרר' זה אותו אחד שמוכן שנלמד את כל התורה ישר והפוך בתנאי אחד: שלא נעשה עם זה כלום.

את אותו אחד ה' מצווה אותנו להכרית ולמחות את זכרו מתחת השמיים, ולהתפלל למחייתו השלימה שה' ימחה אותו - "כי מחה אמחה את זכר עמלק"

שנזה להשתחרר מקליפת עמלק שתופסת אותנו כל השנה ולקחת את עצמנו סוף סוף ברצינות,

לחיים לחיים!

מוקדש לעילוי נשמות

מו"ר רוח-אפנו האהוב והיקר

הרב שניאור זלמן מרדכי

בן מנחם מענדל קץ

♦♦♦

הרב בנימין דב בן טוביה רוזנצויג

הַמַּאֲמָר הַשָּׁבוּעִי

מיזם "הַמַּאֲמָר הַשָּׁבוּעִי" בא לתת לכל אחד ואחד את האפשרות ללמוד חסידות בהעמקה ובהבנה, תוך דגש על חיבור התורות העמוקות לחיי היומיום שלנו.

במסגרת זו לומדים מידי שבוע מאמרי חסידות יסודיים בהבנה, בעמקות ובבהירות.

עד דלא ידע? בשביל מה?

חוץ מזה שפורים הוא חג מאד שמח ומבדח, והחטיפים מהמשלוחי מנות ממש טעימים, מסתתר בו סוד מיוחד של 'למעלה מטעם ודעת'...